

עוצי הנשרה

מבית מכון - 'מרגניתא דרבי מאיר'

להוצאת תורות רבות"ק לבית דראהביטש - סטרעליסק - סטריא

• פרשת אחרי - קדושים תשפ"ה • שנה ד' גליון קפ"ה •

שרה הנוטה

לבוא אל הקדושה הוא על ידי שיעשה צדקה כדבעי, ולא יצא ידי חובתו במה שמפרנס את בני ביתו

מנן רביה"ק השרף מסטרעליסק זיע"א

ויאמר ד' אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבוא בכל עת אל הקודש {ויקרא ט"ז ב'}.

אמר בדרך הלצה, על פי דברי רבותינו ז"ל {כתובות נ' ע"א} 'איזהו עושה צדקה בכל עת, זה הזן בניו ובנותיו הקטנים', וזה 'ואל יבוא בכל עת' פירוש בזה הצדקה של 'בכל עת' לא יגיע להקדושה.

{אמרי קדוש הוספות אות ב'}

[הערת הכותב - לפלא כי מאמר זה של רביה"ק השרף זיע"ה הובא על ידי אחד מגאוני וגדולי ליטא ה"ה הגאון רבי יחיאל מיכל עפשטיין זצ"ל אבד"ק נובהרדוק בספרו הגדול "ערוך השלחן" {יו"ד סי' רמ"ט סעי' ז-י} בשם "דורשי רשומות" ופסק כדבריו הלכה למעשה, וז"ל "אבל הוצאות בניו ובנותיו הקטנים, אף על גב דדרשינן "ועושי צדקה בכל עת", זה הזן בניו ובנותיו כשהן קטנים (כתובות נ' א'), מכל מקום אין זה בכלל צדקה. ועל צד הדרש אמרו חכמינו ז"ל כן, כלומר: דגם זה מצוה. אבל חלילה לחשוב זה בכלל צדקה, דאם לא כן לעולם לא יגיע לעניים אף פרוטה אחת. ואף המגדל בני בניו ובני בנותיו או בנותיהם, נראה לי שאינו יכול לחשוב זה בכלל צדקה ממעשר. ובני בנים הרי הם כבנים. אבל המגדל יתום ויתומה, ממשפחתו או שלא ממשפחתו, וודאי שהוא צדקה גדולה, ויחשוב זה ממצות מעשר וכו', ואי משום שאמרין בכתובות: "ועושי צדקה בכל עת", זה הכותב ספרים ומשאלין לאחרים, הא כיצא בזה אמרו שם על מזון הבנים הקטנים, ועם כל זה לא חשבינן לה ממעשר, כמו שכתבתי בסעיף ז' וכבר אמרו בזה דורשי רשומות: "ואל יבא בכל עת אל הקודש", כלומר, דבהצדקה שדרשו על קרא ד"עושי צדקה בכל עת", לא יבוא בזה אל הקודש".]

מקום שנעשה בו קדושה נותר הקדושה לדורות להפיע על הנמצא שם, אבל על ידי שנוהגים שם היפך הקדושה מבטלים את קדושת המקום

מנן רביה"ק בעל ה'אהבת ציון'

מסטרעליסק זיע"א

ולא תקיא הארץ אתכם {ויקרא י"ח כ"ח}.

הנה אמרו רבותינו ז"ל {סנהדרין י"ד ע"ב} בדרשת הכתוב {דברים י"ז ח'} "וקמת ועלית אל המקום" - מלמד שהמקום גורם, וכן קבלה בדינו שכאשר יש חלילה איזה עוון או חטא באיזה מקום יש למקום עצמו חלק בעבירה זו, כי כיון שהוא היה מקום רע לכן נגרם שם שוב עבירה נוספת, ולהיפך במקום של קדושה מיועד הוא להיעשות בו מצוות, ועל כן כאשר יבוא שם האדם פעם אחרת אחר שנעשה בזה המקום מעשה מצווה יעבר ליבו לעשיית מצוה.

ועל כן מצינו בכמה מקומות שהיה לישראל רח"ל מפלה היו מקללים את המקומות הללו, וכעין מה דאיתא אצל שאול המלך {שמואל ב' א' כ"א} "הרי בגלבע אל טל ואל מטר עליכם ושדי תרומת כי שם נגעל מגן גבורים מגן שאול בלי משיח בשמן", וברש"י ההרים שבגלבע, ושדי תרומות, תרגום לא תהי בכון עללא כמיסת דיעבדון מניה חלתא, כי שם נגעל מגן גבורים, מיגני עור היו להם וכשיוצאים למלחמה מושחין אותן בשמן כדי שיהא כלי זיין המכה עליו מחליק כמה דאת אמר {ישעיהו כ"א ה'} קומו השרים משחו מגן וכאן כך היה מקונן הקינה שם נגעל מגן גבורים פלט שומנו ולא נרבק בו ונעשה כאלו לא נמשח בשמן כל הגעלה לשון דבר הפולט מה שנותניו בו כמו {איוב כ"א י'} שורו עבר ולא יגעיל, והיינו שקילל את הרי הגלבע מחמת מפלתו של שאול שמת שם, הרי שמחמת שנעשה מפלה לישראל בזה המקום נעשה המקום עצמו למקום קללה.

וכן מצינו גבי איוב וירמיה שקיללו את מקומם, ועל כרחק שאף שבא לאדם המפלה על ידי חטא שעשה, מ"גם למקום עצמו יש שייכות והוא גורם להיות לו המפלה שם.

ולפי זה בוודאי ירושלים הוא מקום של קדושה, והוא המקום אשר בחר ד' לשכן שכינתו שם, ואי אפשר לה לקבל שום טומאה, וכמאמר הכתוב "ולא תקיא הארץ אתכם" היינו שאי אפשר לארץ ישראל להקיא את ישראל מתוכה מחמת כי קדושת ארץ ישראל מחוברת לקדושת ישראל.

וא"כ לכאורה צל"ד האיך נגרם לישראל עוון גדול כל כך בירושלים, עד שיצאו ממנה לגלות, ועל זה נאמר שאמר הנביא {איכה א' ח'} "חטא חטאה ירושלים על כן לנידה היתה", כי יש לפעמים אשר מקלקלים את קדושת המקום, ועל ידי זה מבטלים את הקדושה השורה בה, ואין היא משפעת על האדם הנמצא בה התעוררות לבוא אל הקדושה אלא להיפך אז המקום גורם לו לעשות שם עוון עוד יותר.

ועם ישראל קודם החורבן קלקלו את קדושת העיר, כי יש דבר אחד שגורם למקום לצאת מקדושתו, והוא כאשר נוהגים באותו מקום שלא בקדושה, וכעין מה שהיה בירושלים באותה העת וכמו ש'ישעיה כ"ח כ' "כי קצר המצע מהשתרע", ועל ידי זה ביטלו את קדושת ירושלים וממילא באו לכלל מה שבאו, עד שיצאו לגלות המרה, וזהו שאמר 'חטא חטאה ירושלים' היינו שתחילה לכל החטאים שחטאו היה חטא ב'ירושלים' עצמה היינו שפגמו את קדושתה שלא תשפיע עוד קדושה.

ולכן הצדיקים אשר היו בה ידעו כי עתידה ירושלים להיחרב, שהרי כבר לא תוכל להגן עליהם זכותה, ועל כן נאמר {איכה שם} "כל מכבדיה הזילוה כי ראו ערוותה", היינו מכבדיה אלו התלמידי חכמים שהם כבודיה של ירושלים, הזילוה, היינו שנעשתה זולה בעיניהם, כי ראו ערוותה, היינו שראו שנוהגים בה שלא בקדושה וממילא הבינו כי שוב לא תועיל להם זכותה של העיר שלא יגרשו ממנה, כי על ידי שפגמו בענין הקדושה שוב אין קדושת המקום עליה.

{ספה"ק אהבת ציון}

לז"ז כקש"ת רבינו רבי ישראל בן

כקש"ת רבינו רבי מאיר מדראהביטש זצוק"ל

המשך [חלק ג'] – לגבי 'קדיש' שאחרי ספירת העומר, ועוד כמה קדישים, האם שייכים לבעל תפילה או לאבל? בידור דעת רביה"ק השרף מסטרעליסק זי"ע והמסתעף

איזה קדישים שייכים ליתומים

מקיפדין (אגור ותשב"ץ ותשובת מהרי"ל סימן ס"ד).

ומקורו בדברי המהרי"ל שם שכתב: "ומה שכתבת במקום שאין יתום אם יתבטל קדיש יתום, חלילה וחס, אלא לעולם [אחר] הדרשות והפסוקים חייבין להקדיש כמו שכתב המיימוני בהדיא אפילו קדיש דרבנן היו אומרים אלא שנתבטל דלא רגילי בהו אינשי, ומ"מ אינו חובה ותקנתא דרבנן כמו הני קדישי' דתפלה דבמה מדליקין וכל הני גופייהו לאו תקנתא דרבנן נינהו אלא מנהג. והא ודאי פשיטא שאין להם לירא לאותן שהוריהן בחיים מלומר קדיש או להתפלל במוצאי שבתות, דאדרבה שפיר קעבדו וקורת רוח למתים בהארכת ברכו במוצאי שבת כמו שכתב הא"ז מיהו אם אביו ואמו מקיפדין ישמע להם כמו שכתב בתשב"ץ ושלום הקטון הלוי".

ואמנם בערוך השלחן {או"ח סי' נ"ה סעי"ק ו'} כתב בזה"ל "הקדמונים לא אמרו רק שבעה קדישים בכל היום: שלושה בשחרית: אחד אחר "ישתבח", והשני אחר תחנון, והשלישי אחר "ובא לציון גואל". ושנים במנחה: אחד אחר "אשרי", והשני אחר תחנון. ושנים בערבית: אחד קודם שמונה עשרה, והשני אחר שמונה עשרה. על שם "שבע ביום הללתיך" (רוקח). ואחר כך הוסיפו עוד שלושה, היינו בכל תפילה לאחר "עלינו". וכתבו שכל איש צריך לקיים בכל יום אותיות צדי"ק, והיינו צדי"ק אמנין: ארבע קדושות, עשרה קדישים, מאה ברכות ותיקנו קדיש לאחר "עלינו" מפני היתומים שלא יוכלו להתפלל לפני העמוד, וקראו לזה "קדיש יתום". וביום קריאת התורה עוד קדיש לאחר קריאת התורה. ויותר אין מקום לקדישים. ועם כל זה הוסיפו עוד אחד אחר שיר של יום מפני היתומים המרובים, אבל יותר מזה חלילה להוסיף. ובזה מקיימים דגל השכינה הקדושה. וחס ושלום לומר הקדיש במרצה וחפזון, וזה דרך עמי הארץ. אלא יאמרוהו בכוונה ובהתבוננות, ולהצטער על גלות השכינה הקדושה".

הם קודמים ואין לו קדיש כלל, תוך ל' יש לו קדיש אחד, לאחר ל' כל הקדישין של אותו היום הם שלו. ומונין שבעה ול' מיום הקבורה אע"פ שלא שמע האבל מיד (במהרי"ל). ואם נכרי הוא כא' מבני העיר לענין קדיש זו -- הולכים אחר המנהג (אגור בשם מהרי"ל), ואין מקום לקדיש זו אלא על אב ואם בלבד אבל לא בשאר קרובים (ב"ז). ואם אין בב"ה אבל על אביו ואמו אומר אותו קדיש מי שאין לו אב ואם בעד כל מתי ישראל (שם).

ויש מקומות שנהגו ששאר קרובים אומרים קדיש על קרוביהם כשאין אבלים על אביהם ואמם. ויש מקומות שאפילו יש אבלים על אביהם ואמם אומרים שאר קרובים אלא שעושים פשרה ביניהם שאין אומרים כל כך קדישים כמו האבלים על אב ואם (מהרי"ק שורש מ"ד). והולכין בכל זה אחר המנהג. ובלבד שיהא מנהג קבוע בעיר.

והאבלים אומרים קדיש אפילו בשבת ויו"ט (ב"ז בשם ר"י מקורבי"ל) אבל לא נהגו להתפלל בשבת ויו"ט (כן הוא בתשובת מהרי"ל) אע"פ שאין איסור בדבר. אבל בימות החול מי שידוע להתפלל -- יתפלל, ויותר מועיל מקדיש יתום שלא נתקן אלא לקטנים. ומי שאינו יודע להתפלל כל התפלה יתפלל למנצח ובא לציון וכו' (ב"ז), "עכ"ל.

המבואר מתוך דבריו כי המנהג הקדום היה שרק אחד אומר קדיש, ולא כמנהגינו כיום שכמה יתומים יחד אומרים קדיש, ולכך דן למי שייך אותו קדיש, כי אם כמה יכולים לומר קדיש יחד מה מקום לנידון זה, הרי יכולים כולם לומר יחדיו, [ועל זה יש לדון במאמר בפני עצמו].

לא לבטל קדיש אם אין יתום

עכ"פ ברמ"א {או"ח סי' קל"ב סעי' א'} כתב "ואומרים קדיש יתום אחר עלינו, ואפילו אין יתום בבית הכנסת יאמר אותו מי שאין לו אב ואם, ואפילו מי שיש לו אב ואם יכול לאמרו אם אין אביו ואמו

אחר שהבאנו מקור ענין הקדיש שאומרים היתומים, עתה נבוא ונראה איזה קדיש שייך ליתומים ואיזה קדיש שייך לבעל תפילה, ומה הדין בקדיש השייך ליתומים ואין יתומים במנין אם צריך הבעל תפילה לאמרו?

חיוב אמירת קדיש

הנה באמת יש חיוב אמירת קדיש בכלליות בכל יום, כמו שאמר השו"ע {או"ח סי' נ"ה} "אומרים קדיש ואין אומרים אותו בפחות מ' זכרים בני חורין גדולים שהביאו ב' שערות והוא הדין לקדושה וברכו שאין נאמרין בפחות מעשרה".

וכתב שם המשנ"ב שצריך האדם לשמוע שבעה קדישים בכל יום, וז"ל: "אין פוחתין משבעה קדישים בכל יום כנגד שבע ביום הללתיך דהיינו א' אחר פסוקי דזמרה שהוא אחר ישתבח וב' חצי קדיש אחר תפלת י"ח ברכות וג' אחר סדר קדושה וכו' אומרים ג"כ תתקבל צלותהון שהוא שייך ג"כ לתפלת י"ח וד' אחר עלינו שיש בו אמירת פסוקים וה' אחר אשרי במנחה וששי אחר תפלת מנחה ז' אחר ק"ש של ערבית קודם תפלת י"ח וקדיש שאחר תפלת ערבית אף דהוא ג"כ מצוה לא קחשבינן בכלל אלו השבעה עי"ש בלבוש הטעם".

הקדישים ששייכים ליתומים

כתב הרמ"א ביור"ד {סי' שע"ו סעי' ד'} כך:

"ונמצא במדרשות לומר קדיש על אב) כל בו וריב"ש בשם תנחומא וספרי ובחיי בשם מסכת כלה וב"י בשם הזוהר ובא"ז בשם תנא דבי אליהו רבא -- (על כן נהגו לומר על אב ואם קדיש בתרא י"ב חדש. וכו', ג' אחין ואיש נכרי -- הג' אחין נוטלין ג' קדישין והאחר נוטל קדיש אחד, ונהגו שאם מגיע לאדם יום שמת בו אביו ואמו שאומרים עליהם קדיש יתום לעולם. ומי שידוע להתפלל כל התפלה מתפלל. ואם יש אבלים אחרים, נהגו שתוך שבעה לאבלם

לרגל ל"ג בעומר – מאמר ליומא דהילולא קדישא של הרה"ק רבי אורי מראהטין זי"ע חתנו של הרה"ק רבי אברהם מראהטין זי"ע בן הרה"ק רבי יהודה צבי מסטרעטין זי"ע תלמיד רביה"ק מרן השרף זי"ע – שנקרא על שמה יקרא קדישא של רביה"ק מרן השרף זי"ע – והיה מניצוץ נשמתו של רשב"י

מדברי רש"י שכוונת ברכת הקב"ה אכן היה על ריבוי בכמות

אלא כך הם כוונת הדברים מעת בריאת העולם היו עמים רבים גדולים ועצומים כדוגמת מצרים אשר בבל פרס רומי אשר בשעתם היו ממלכות אדירים ויש מהם שאף מלכו בכיפה.

אכן ברבות השנים נכחדו אומות הללו ונאבד זכרם מתחת השמש, ורק עם ישראל נשארו חיים וקיימים עד היום הזה, כמ"ש רש"י 'הנכם משולים כיום קיימים לעולם כחמה וכלבנה וכוכבים', והנה הקב"ה הוא למעלה מן הזמן, ולגבי עבר הווה ועתיד שווים, לזאת כשנחשוב ונצרך חשבון בני ישראל מאז היתה לעם נמצא שעם ישראל הם מרובים הן בכמות והן באיכות מכל אומות העולם אשר כל קיומן לא היה רק למשך תקופה מסוימת, ושוב נתבטלו כליל מעל פני האדמה ועם בני ישראל חי וקיים לעד.

כשמוע המלמד התשובה המבריקה של תלמידו הצעיר קם ממקומו ונשקף על מצחו ואמר מובטחני כך שתגדל לאילנא רברבא ותהיה לשם ולתפארת בכרם בית ישראל - ככה כבר נראו ניצני החכמה בהאי ינוקא קדישא.

חתנא דביה נשיאה

בנסיעותיו התדירות של הגה"צ מטארטיקוב זצ"ל אל רבו הרה"ק רבי יהודה צבי מסטרעטין זי"ע היה לוקח אתו בנו היקר אורילה הרבי הק' גילה להילד חיבה יתירה קראו לחדרו וטייל אתו אריכות וקצרות בדברי תורה ומילי דחסידותא הדבר היה לפליאה בעיני חסידים המקורבים שהרי אף לרבנים וגדולי החסידים הרבי פוטר לשלום במהירות ולהאי ניוקא הוא מקדיש זמן מרובה ותשומת לב כזה ברבות השנים כאשר נעשה רבינו לחתנו הגדול של הרה"ק רבי אברהם משה מסטרעטין זל"ע ואחרי פטירתו מילא את מקומו בהמשכת שושילתא קדישא בית סטרעטין, אז הבינו החסידים למפרע למה הראה לו הרה"ק מהרי"צ זי"ע חיבה יתירה בעודו בשנות נעוריו משום שחזה עליו שהוא עתיד להמשיך את דרכו הק' וינהיג עדת מרעיתו.

אוהב את הבריות ומקרבן לתורה

בגודל כח השפעתו לעורר לבבות ישראל להחזירם בתשובה שלימה היה דרכו ללמד זכות אף על יהודים שנתרחקו מאוד מדרך התורה, ואמר פעם על עצמו בזה"ל: 'יש לי כח ללמד זכות אפילו על פלוני שמוחק לרשע מפורסם חוטא ומחטיא ודרכו לילך ולהזיק ר"ל'.

עדות נאמנה על נוהגו לקרב יהודים שנתרחקו מדרך התורה, אנו מוצאים בשו"ת 'בית דוד' מהג"ר זאב וואלף לייטער זצ"ל אבדק"ק פייטסבורג וז"ל: 'הה"ג קש"ת מו"ה דוב בעריל קימעל נ"י רב בק' קניהניטש כתב לי וידעתי כי היה איש אחד מפורסם לעובר עבירה, ובימי

הרה"ק רבי יהודה צבי מסטרעטין זי"ע תלמידו של רביה"ק השרף זי"ע.

יניק וחכים

עוד בהיותו ילד רך בשנים כבר הבחינו בו שלגדלות נוצר ועדיין לגאון ולתפארת מסופר עובדא נפלאה על חריצות שכלו ויראת שמים שחפפה עליו מימי טל ילדותו, ומעשה שהיה כך היה

פעם אחת ביושבו על ספסל הלימודים בחדר שאל אחד הילדים את פי המלמד, הנה הקב"ה הבטיח לאברהם אבינו ע"ה בברית בין הבתרים 'הבט נא השמימה וספור הכוכבים אם תוכל לספור אותם ויאמר לו כה יהיה זרעך' (בראשית ס"ו ה'), ושאל הילד לתומו הרי בעינינו לא ראינו שיהיו בני ישראל ככוכבי השמים לרוב, ואימתי נתקיים הבטחה זו.

כשמוע המלמד שאלת הילד הרה"ק קמעה, והשיב, הרי הבטחה זו היה בברית בין הבתרים בעת שעדיין לא היה לאברהם אבינו זרע, כמו שהתאונן לפני הקב"ה ואמר 'הן לי לא נתתה זרע והנה בן ביתי יורש אותי' {שם ה'}, וכאשר בירכו הקב"ה שירבה זרעו ככוכבי השמים לרוב התכוון על כל צאצאיו שעתיד להוליד צאצאי יצחק אבינו וכן צאצאי ישמעאל וצאצאי בני קטורה והם באמת ככוכבי השמים לרוב.

הילד הצעיר אורילה שישב מן הצד לא היה שבע רצון מתשובה זו, קפץ ממקומו והקשה הרי מצינו אחר מעשה העקידה שבירך הקב"ה את אברהם 'כי ברך אברכך והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים' {שם נ"ב י"ז}, ושם לא נוכל לדחוק לומר שהמכוון על בני ישמעאל ובני קטורה שהרי כבר אמר לו הקב"ה {שם נ"א י"ב} 'כי ביצחק יקרא לך זרע', הרי לך שרק יצחק יכונה בשם זרעו, וא"כ הדרא קשיא לדוכתא אימתי נתקיים הבטחתו של הקב"ה שיהיו בני ישראל כחול הים וככוכבי השמים לרוב.

כשמוע המלמד קושייתו הקולעת אמר לו בחיבה גלויה 'נו אורילה אולי יש לך איזה תירוץ על הקושיא?'

פתח הילד אורילה בהתלהבות ואמר, כתיב {דברים א' י'} 'ד' אלקיכם הרבה אתכם והנכם היום ככוכבי השמים לרוב, ומפרש רש"י וכי ככוכבי השמים היו באותו היום והלא לא היו אלא ששים רבוא, מהו והנכם היום, הנכם משולים כיום קיימים לעולם כחמה וכלבנה וכוכבים', הרי לן להדיא מדברי רש"י שכוונת ברכתו של הקב"ה לעם ישראל לא היה על ריבוי בכמות רק על ריבוי באיכות, אכן עדיין יש מקום לשאול הרי בפסוק הבא ממשיך משה רבינו ע"ה ומברך את בני ישראל 'ד' אלקי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים ויברך אתכם כאשר דבר לכם', ומפרש רש"י מהו שוב ויברך אתכם כאשר דבר לכם, אלא אמרו לו משה אתה נתן קצבה לברכותינו כבר הבטיח הקב"ה את אברהם 'אשר אם יוכל איש למנות וגו'', אמר להם זו משלי הוא אבל הוא יברך אתכם כאשר דבר לכם, א"כ לכאורה משמע

"איש אלקים אדמו"ר הרב הגדול בנגלה ובנסתר המאיר לארץ ולדרים אור שבעת הימים כקש"ת מרן רבי אורי זללה"ה מק' ראהטין יצ"ו" - תוארי הערצה אלו כתב הגה"צ ר' יחיאל מיכל היבנער זצ"ל אבדק"ק ניזנוב על הרה"ק מראהטין זי"ע, וכן נחקק זכרו בין צדיקים וקדושי ארץ שהאירו תבל ומלואה בתורתם וקדושתם.

שמה קא גרים

הרה"ק רבי אורילה מראהטין זי"ע המשיך שלשת הקודש בית סטרעטין המפוארה מילא מקום חותנו הרה"ק רבי אברהם משה מסטרעטין זי"ע שנסתלק ביום ג' טבת זאת חנוכה תרכ"ה והנהיג עדת חסידי סטרעטין למשך כ"ד שנה במסירות ונאמנות עד עת הסתלקותו ביום י"ח אייר ל"ג בעומר תרמ"ט בהיותו בן ס"ט שנה ומנוחתו כבוד בעיר ראהטין

מוצאו היה מגזע היוחסין הוא נולד בשנת תק"פ לאביו הגה"צ ר' יצחק לאנגנער זצ"ל אבדק"ק טארטיקוב בן החסיד הנגיד רבי יוסף מסטרעליסק ז"ל בן הרה"צ הישיש ר' אליהו זצ"ל מריבניק בגליל דראהביטש מבני היכלא של הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זי"ע בן החסיד ר' הלל זצ"ל וחתן הגאון ר' שלמה זצ"ל מביסטריץ הסמוכה לבאריסלוב אשר הגאון בעל ישועות יעקב זצ"ל מלבוב פלפל עמו בפלפולא אורייתא חתן הרה"ק מאיר מיאשינקא ז"ל הסמוכה לטורקא חתן הגה"ק ר' יצחק חיות זצ"ל בעל 'זרע יצחק'.

החסיד ר' הלל זצ"ל הנ"ל היה בן הרה"ק יוסף ז"ל בן אחי הגה"צ ר' אלכסנדר זצ"ל מכפר סטעבניק בגליל דראהביטש בן הגאון ר' צבי זצ"ל חתן הגאון בעל תוספות יוט' זצ"ל.

ויקרא שמו בישראל

אבי רבינו הגה"צ ר' יצחק מטארטיקוב זצ"ל היה חד מבני היכלא קדישא תלמידי רביה"ק רבי אורי השרף מסטרעליסק זי"ע וכאשר נולד לו בנו רבינו נכנס אל הקודש פנימה לשאול פי רבו איזה שם יקרא לדרך הנולד בכניסתו בבריתו של אאע"ה.

השיבו השרף הק' תקרא את שמו בישראל 'אורי', כשמוע הגה"צ מטארטיקוב תשובת רבו אחזתו פלצות בחשבו שרבו מתכוון ליפרד מהאי עלמא, ולכן מבקש ממנו לקרוא את שם בנו אחריו.

כראות השרף הק' שתלמידו הגה"צ מטארטיקוב נרתע מתשובתו הרגיעו ואמר לו השם אורי' מסוגל ליראת שמים בנך יהא ירא שמים מרבים ויאיר עיניהם ולבבם של ישראל בתורתו ועבודתו בקודשה.

עיניו הבדולחים של רביה"ק השרף מסטרעליסק זי"ע היו צופיות למרחוק וחזה שברבות הימים ימשיך רבינו שלשלת הקודש בית סטרעטין, שהיא אחת הנהרות היוצאות מעדן מרביה"ק מרן השרף זי"ע, בהיות

הפצת הגליון נודב לז"נ ראש בית הלוי ענק הרוח נזר הגאונים והקדושים
הגה"ק רבי יחזקאל בן רבי יהודה הלוי זצוק"ל בעל ה"נודע ביהודה"
נלב"ע י"ז אייר תקנ"ג ת.נ.צ.ב.ח.

הילולת רשב"י בראהטין

וסיים החייט היהודי את סיפורו ואמר, מובן הדבר ששמרתי על פקודת הרבי עד עכשיו לא גיליתי הדבר לשום ילוד אשה, עכשיו שכבר נסתלק הרבי כמדומני שכבר הותר לי לספר נפלאותיו שעשה לישע את עם ישראל, ועל זאת קבכינו על האי רועה ישראל שנסתלק מאתנו, סיפורו המופלא של החייט הגיע לאזני חסידים המקורבים והחלו בחיפוש אחר חיפוש בביתו עד שאכן מצאו הבגדי מלכות גנוזים בחדרו.

נשמת רשב"י

ביום י"ח אייר - ל"ג בעומר יומא דנשמתא של התנא האלקי רשב"י עברו החסידים לפניו כבני מרון, קיבל פתקאות מאנשים שעמדו להתייצב לצבא והתפלל עליהם שיצאו לשלום.

כאשר גמר קריאת הפתקאות אמר יום תהלים התפלל תפילת שחרית בהתעוררות רב שארכה למשך שלש שעות אחרי התפילה נטל ידיו לסעודה אכל קצת ובירך ברכת המזון הניח א"ע על משכבו ובשעה ד' אחרי צהרים עלתה נשמתו הטהורה לגנוי מרומים ואתקטיר בחד קטירא לחיי עלמא.

כפי הנראה הרגיש רבינו מכבר שיסתלק ביום ל"ג בעומר כמו שמקובל בידי צאצאיו שרבינו אמר פעם 'מי שנפטר ביום ל"ג בעומר יש בנשמתו ניצוץ מנשמת רשב"י'.

לכבודו של יום ל"ג בעומר הלינו את גופו הטהור עד למחרת, ביום י"ט אייר ב' לסדר במדבר נתכנסו כל תושבי עיר ראהטין מנער ועד זקן כולם נקצבו ובאו ללות האי קדוש ישראל ששכן כבוד בעירם אף הנכרים יצאו מבתים לחלוק לו כבודו האחרון.

בהיות כי חל יומא דהילולא דיליה ביום ל"ג בעומר, נהפך המקום לעליה לרגל ליהודים רבים מערי גליציה, אשר לא יכלו לפקוד את ציונו הקדוש של התנא האלוקי רשב"י במירון, ועלו על קברו ועשו שם סעודות גדולות ושמחה רבה.

אחינו כל בית ישראל התנונים בצרה ובשכחה העומדים בין פנים ובין פנישה, המקום ירחם עליהם ויציאם מצרה לרחוק ומאפלה לאורה ומשעבד לחרות השתא בעגלא ובקמן קריב ונאמר אמן

ברכת תנחומים

בצער רב הננו משתתפים באבל על הסתלקותו של ידידנו הנעלה רב פעלים לתורה ומצוות בהצנע לכת ועוסק בצורכי ציבור באמונה, אשר פעל רבות ככולל רמבעה"נ 'חובת ירושלים' לעדת גליציה, ובשליחותו של רבינו זצוק"ל

הרה"ח ר' ישראל ראנד ז"ל

בזאת נשגר ברכת תנחומים לכל בני המשפחה החשוכה שיחי' היושבים בעמק הבכא

המקום ירחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד, שלא ישמע עוד שוד ושבר בגבולכם ובנחמת ציון וירושלים תנוחמו ושמחת עולם על ראשיכם כביאת גואל צדק אמן

הרב מנינוב הסתיר את פרטי המאורע מחמת סכנה, אך פרטי סיפור המופלא עבר במסורה אצל צאצאיו איש מפי איש עד לדורינו, וכך פשר הסיפור בעת לוית רבינו עמד בין המלווים יהודי פשוט מראהטין שהיה חייט במקצועו ובכה מאין הפוגות על סילוקו של האי צדיק וקדוש, הדבר היה לפליאה בעיני האנשים שעמדו סביבותיו שהרי היה חייט פשוט ולא היה נמנה על עדת החסידים שבאו בצל קורת רבינו, ויגשו אליו ושאלו ממנו על פשר בכייתו המרה.

ענה להם יהודי החייט בתמימות, עכשיו כבר הותר לי לגלות הסוד שהיה כמסו אתי למשך כמה שנים ואין איש יודע מאומה אודותיו חוץ ממני, והתחיל היהודי לספר את סיפורו המופלא, באחד הימים ביקש רבינו ממני שאבוא לביתו סגר דלתי חדרו אחריי ושום איש לא היה בחדר חוץ ממני, הושיט לי תמונה מהצאר אלכסנדר השני כאשר הוא מלוכש בגדי מלכות במלוא הדרתו, ושאל ממני אם אוכל לתפור לו מלבושי מלכות כאלו, עניתיו כן, הנני מוכן למלא בקשת רבינו.

הרבי מסר לי התמונה והשתדלתי לתפור בגדי מלכות יקרים בדיוק כפי שנראו בהתמונה, כאשר גמרתי מלאכתי הבאתי הבגדים להרבי, ולמרבית הפליאה ביקש ממני שאלבישו מלבושי מלכות אלו.

הרבי נכנס עמי לחדר מלפנים לחדר, וסגר דלתי החדר אחריי, שם היה נמצא מראה [שפיגע"ל] של הרבנית, והעמיד עצמו מול המראה הושיט התמונה מהצאר אלכסנדר השני ושאל ממני האם אכן נראים כמו בגדי הקיסר, ענית לו כן, מראהו היה נורא ואיום כפי שהיה נראה בעבודתו בקודש בימים הנוראים, נטל מקלו בידו והרימה לפני המראה והניע את ידיו בעוצמה ואמר בדביקות עצומה כאשר עיניו זולגות דמעות - כן יאבדו כל אויבך ד'.

אף אני - המשיך החייט את סיפורו - אף שלא הבנתי כלום מה מתרחש כאן, עכ"ז נסחפתי אחריי בבכי מר, ככלות מעשהו פקד הרבי עלי לבל אגלה הדבר לשום ילוד אשה, אחרי ימים ספורים הגיע שמועה מבהילה שחבורת מורדים הרגו את הצאר אלכסנדר השני צורר היהודים, היה זה בחודש אדר שנת תרמ"א, וליהודים היתה אורה.

נוראים אצל הגה"ק רבי אורי מראהטין זצ"ל קראו אותו לתורה".

איש פלאות

בתוך דברי הספדו של הגה"צ מנינוב זצ"ל שהדפיס סמוך לפטירת הרה"ק רבי אורי, בתחילת שנת תר"נ, כותב ברמז על מעשה מופתי שפעל רבי אורי, וז"ל: 'והנה גם רבינו הק' מראהטין ז"ל בסתר המדרגה עשה מה שעשה בהצנע לכת מאוד והיתה אדום ירשה... והיתה ירשה שער אויביו... והיתה לד' המלוכה...אכ"ר"'.

שלט בביה"ח בעיר ראהטין בו מוזכר בין השאר שמו של הרה"ק רבי אורי מראהטין ז"ע שנטמן שם

ואילו בספרו 'מעשה יחיא' שהדפיס כשמונה שנה אחרי פטירת רבי אורי הוא מוסיף לגלות עוד איזהו פרטי, וז"ל: 'עובדא ידענא שאחר פטירתו מצאו בביתו בגדים התפורים כמלבושיהם, וסיפר החייט שצוה לו בסתר להכין לו הבגדים הללו ולבשם, ובזמן קצר נשמע מהמקרה והיתה אדום ירשה... ולד' המלוכה...".

שהשמחה במעונם

נשגר בזאת ברכת מזל טבא וגדיא יאה לידידינו היקרים

הר"ר חיים וויינטרוב הי"ו

חתן הרה"ח ר' משה גרוזינגר הי"ו - ב"ב
בן הרה"ח רבי מותיתוה גרוזינגר שליט"א - ב"ב
וחתן הרה"ח רבי אברהם יוסף לורבר שליט"א - ב"ב
להולדת הבן / הנכד / הנין / בשעט"מ ולמו"ט

הר"ר חיים אלטר ראטה הי"ו - ירושלים
ולאביו הרה"ח ר' שמואל הי"ו - ב"ב
ולחותנו הרה"ח ר' בנימין פרענקל הי"ו - לונדון
להולדת הבן / הנכד בשעט"מ ולמו"ט

הר"ר יחזקאל גלבר הי"ו
להולדת הבת בשעט"מ ולמו"ט

כה יתן ד' וכה יוסיף שפע רב ממעון הברכות ואך טוב וחסד ירדפכם כל הימים

הפצת הגליון נודב

על ידי משפחת פריץ שיחי'
לע"נ אביהם הר"ר יצחק בן
הר"ר מאיר ז"ל
נלב"ע י"ז אייר ת.נ.צ.ב.ה.

הפצת הגליון נודב

לע"נ מוריני הרה"צ
רבי שמואל אליהו אהרן זצ"ל
בן כקש"ת רבינו
רבי ישראל מדראהביטש זצוק"ל
נלב"ע י' אדר דהאי שתא

יו"ל ע"י מכון "מרגניתא דרבי מאיר"
דראהביטש

להערות והארות - לתרומות -
ולחצטרפות לרשימת התפוצה
נא לפנות לדוא"ל
mdm1038@gmail.com
או למלי' 0556785658